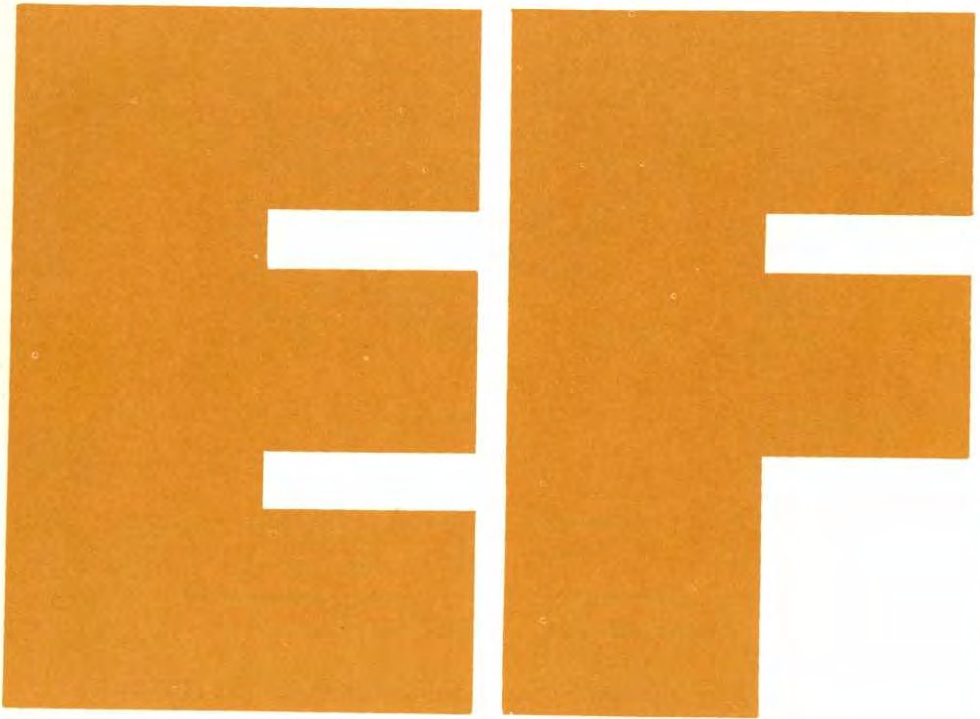

Sammendrag av Stortings-
melding nr. 50 (1971-72):
Om Norges tilslutning til
De Europeiske Felleskap

NORGE og EF

De Europeiske Felleskap

Utenriksdepartementet har fastsatt følgende betegnelser og forkortelser.
(Den engelske forkortelse er gjengitt i parentes):

EF – De Europeiske Fellesskap (EC)

EOF – Det Europeiske Økonomiske Fellesskap (EEC)

EKSF – Det Europeiske Kull- og Stålfellesskap (ECSC)

EURATOM – Det Europeiske Atomenergifellesskap (EURATOM)

Dette er et kort sammendrag av Stortingsmelding nr. 50 (1971–72): Om Norges tilslutning til De Europeiske Fellesskap. Såvel Stortingsmeldingen som de særskilte vedleggene er å få i bokhandelen eller fra Universitetsforlaget, Stensberggt. 25, Oslo 1. Se forøvrig brosjyrens bakside. Brosjyren foreligger også på nynorsk.

Innledning

Norge stadig mer avhengig av utlandet. Behovet for internasjonalt samarbeid øker. Mange av det moderne samfunns problemer kan bare løses internasjonalt.

I årene etter krigen har økonomien vår vokst raskere og jevnere enn noen gang før. Vi har ikke hatt de store og alvorlige krisene som førte til massearbeidsløshet og nød. I vår verdensdel har vi hatt en økning i realinntektene med 4% i året. Dette er en fordobling av inntektene i løpet av 18 år.

En vesentlig årsak til dette er det omfattende internasjonale økonomiske samarbeidet som er blitt bygget opp, ikke minst i Vest-Europa. Toll og andre hindringer for handelen over landegrensene er blitt fjernet. Dermed har vi bedre kunnet utnytte den rivende tekniske utvikling som forskningen har gitt oss. Det er skapt en fornuftigere arbeidsdeling mellom landene, og dermed en mer lønnsom produksjon.

Innenfor flere internasjonale organisasjoner som Organisasjonen for Økonomisk Samarbeid og Utvikling (OECD), Valutafondet (IMF) og Verdensbanken (IBRD) foregår et betydningsfullt samarbeid om den økonomiske politikk. Dette samarbeid søker å sikre en mest mulig jevn utvikling i konjunktorene og å legge grunnlaget for økonomisk og sosial vekst.

Samtidig har utviklingen ført til at vår økonomi er blitt mer internasjonalisert. Vi er blitt mer avhengig av utlandet, av at folk der kan kjøpe våre varer, og at de produserer varer til en pris vi kan betale. Det betyr at behovet for internasjonalt samarbeid er blitt større.

I Norge som i mange andre moderne industrisamfunn, har øket rikdom gjort det mulig å finne løsninger på mange av de store sosiale og menneskelige problemer.

Men det er også oppstått nye problemer. Rasjonalisering i næringslivet og flytting mellom landsdeler og yrker har skapt vanskeligheter for mange. Forurensningen av naturen omkring oss har vokst foruroligende.

Dette er problemer alle industriland kjemper med. Hvordan skal vi både få en høy og jevnt fordelt velferd i et tilfredsstillende miljø, og samtidig sikre fortsatt økonomisk vekst?

Mange av disse problemene er det bare mulig å finne løsninger på i mer forpliktende samarbeid over landegrensene enn det man hittil har hatt.

Samarbeidet i EF

De Europeiske Fellesskap – EF – er i dag det organ i Vest-Europa som driver det mest utstrakte samarbeid på disse områdene. EF omfatter nå Frankrike, Vest-Tyskland, Italia, Belgia, Nederland og Luxembourg. Rammen for de sentrale delene av dette samarbeidet er fastlagt i Roma-traktaten, undertegnet i 1957. Målet er å oppnå en stadig nærmere sammenslutning av de europeiske folk og å trygge den økonomiske og sosiale fremgang. Dette omfatter uttrykkelig en bedring av levestandarden og sysselsettingsmulighetene.

Målene vil man nå ved en felles politikk på en rekke områder, bl.a. ved en tollunion mellom landene. Traktaten fastslo også at det skulle utarbeides en felles politikk for landbruket – herunder også fiskeriene. Det skulle opprettes et felles arbeidsmarked, og hindringer for kapitalbevegelser mellom landene skulle fjernes.

Roma-traktaten er preget av sin tid. På samme måte som her i Norge på den tiden la man stor vekt på økonomisk vekst som et sentralt mål.

I dag går man lenger enn det. EF har etter hvert tatt opp de fleste sentrale oppgaver som henger sammen med utviklingen av et moderne industrisamfunn: en bedre samfunnsmessig kontroll med de multinasjonale selskapene, forurensningen av luft og vann og problemene i forbindelse med å skape en jevnere fordeling av veksten og velstandsøkningen i de ulike distriktene.

EF driver et mer systematisk arbeid enn andre organisasjoner for å skape mer stabile konjunkturer, en jevnere prisutvikling og større ro på valutamarkedene. En løsning på disse problemene i et så stort område som et utvidet fellesskap ville ikke bare gjøre livet lettere i medlemslandene, men det ville også gjøre mye for å skape stabilitet og vekstvilkår i andre deler av verden.

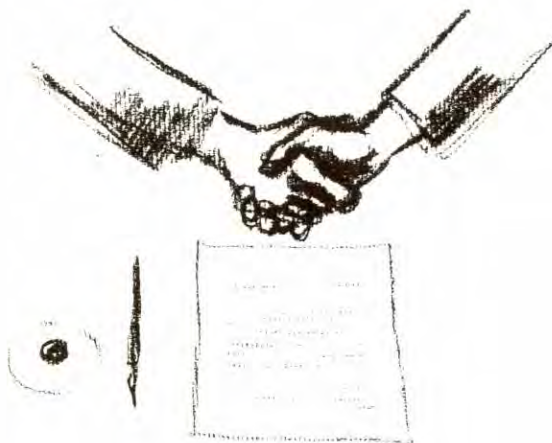
Tilknytningsformene

Roma-traktaten fastsetter bare tre former for tilknytning til De Europiske Fellesskap: medlemskap, assosiering eller handelsavtale.

Medlemskap er den eneste tilknytningsformen som gir medinnflytelse over utviklingen i Fellesskapene. Det betyr større plikter. Men det gir samtidig alle rettigheter i samarbeidet. Medlemsstatene er fullt ut med på å forme Fellesskapenes politikk på alle samarbeidsområder.

Assosiering er ifølge Fellesskapenes egen tolkning en tilknytningsform som bare er beregnet på land som er svakt økonomisk utviklet. Det skal være en midlertidig ordning som skal hjelpe landene til å oppnå et økonomisk nivå som gjør det mulig for dem å bli medlemmer.

Det tredje alternativet er handelsavtale. Det forhandles nå om handelsavtaler mellom EF og de landene i EFTA som ikke har søkt om medlemskap.

Det norske forhandlingsresultatet

Full tollfrihet fra 1. juli 1977. Norsk jordbruk sikret varig særordning. Norsk fiskeriprotokoll sikrer norske fiskere 12-mils grense fra Egersund til grensen mot Sovjetunionen. Garanti for kystfiskerne også etter 1982. Norge gitt overgangstid for frigjøring av kapitalbevegelser og for gjennomføring av etableringsbestemmelsene. Norge får EF-støtte til fiske, jordbruk og distriktsutbygging.

Norges forhandlinger om medlemskap i EF ble ført på grunnlag av en søknad som var datert 27. juli 1967. Gyldigheten av denne søknaden ble bekreftet av Stortinget med 132 stemmer mot 17 den 25. juni 1970.

Hvis forhandlingsresultatet blir godkjent av Stortinget, blir Norge medlem av EF fra 1. januar 1973.

Tilpassingen av vår handel til tollunionen skal være fullført den 1. juli 1977.

For jordbruket er det gjennom en spesiell protokoll sikret adgang til å nytte virkemidler for å trygge at levestandardnivået innen næringen opprettholdes i forhold til andre næringer. De målene man har satt seg og de virkemidlene man kan bruke, er fastlagt i protokollen. Særordningen er ikke tidsbegrenset, og den gjelder hele det norske jordbruket. Det vil bli nødvendig å legge om støtten til kornproduksjonen, men ellers skulle de fleste av de støtteordninger som nå brukes, kunne godtas som et ledd i særordningen. Det skal kunne brukes prisstøtte som sikrer konsummelkforsyningen. Norge vil dessuten ha adgang til å bruke kontrolltiltak som opprettholder den gode sunnhets-tilstand for norske husdyr.

For fiskeriene ble det oppnådd enighet om at EF's regel om lik adgang for fiske innenfor medlemsstatenes fiskerigrenser skal settes ut av kraft, foreløpig i 10 år. I stedet ble det innført en alminnelig seksmilssone for hele Fellesskapet og en sone på 12 mil for de viktigste kyststrekningene. *Norge fikk godtatt en 12-milssone som strekker seg fra Egersund til grensen mot Sovjetunionen.* Gjennom en særlig protokoll om de norske fiskerier, ble det gitt reelle garantier for at de norske kystfiskeres interesser skal sikres også etter 1982. Deltakelse i markedsordningen vil sikre Norge en stabil avsetning av fiskeproduktene

og gi betydelige pris- og markedsmessige fordeler. Det store markedet i EF vil gi bedre grunnlag for en større produksjon av foredlede fiskevarer.

Norge har fått en spesiell overgangstid for opphevelsen av restriksjonene på kapitalbevegelser over landegrensene.

Det norske konsesjonssystemet kan opprettholdes fullt ut så lenge det baseres på likebehandling. Regjeringen vil arbeide for å bygge vår konsesjonslovgivning vesentlig ut, slik at den samfunnsmessige styring med nyetableringer, kjøp av aksjer i viktige bedrifter og bruk av ressursene vil bli bevart og styrket.

I overgangstiden skal de norske bidragene til finansieringen av Fellesskapene beregnes på grunnlag av Norges andel av brutto nasjonalproduktet i et utvidet EF. Denne er anslått til 1,66%. I 1973 vil det samlede norske finansieringsbidraget bli omkring 200 millioner kroner, i 1974 260 millioner kroner og i 1975 320 millioner kroner. Disse beløp inkluderer også Norges bidrag til Investeringsbanken og Kull- og Stålfellesskapets fonds, som vil være fullt innbetalt i 1975. Fra og med 1980 skal finansieringsreglene i EF gjelde fullt ut også for de nye medlemmene. Dette betyr at 90% av tollinntektene og av importavgiften på landbruksvarer skal betales som bidrag til EF's budsjett. I tillegg skal det, hvis det blir nødvendig, innbetales opptil ett prosentpoeng av merverdiavgiftsmidlene.

Det blir imidlertid ikke på noen måte "enveistrafikk". Norge får motytelser fra de felles finansieringsordningene, i første rekke til fiske, jordbruk og distriktsutbygging. Slike bidrag fra EF til Norge kan nok variere noe fra år til år, men man venter at bidragene fra EF til Norge vil gå noenlunde opp i opp med de norske innbetalingene til EF.

Norge vil få ett medlem i Ministerrådet og ett i Kommisjonen og vil ha 10 representanter i Europaparlamentet. Dette betyr en betydelig større representasjon i EF's organer enn vårt folketall skulle tilsi.

Virkningene for Norge

Når vi vurderer virkningene for Norge av et medlemskap i EF, er det naturlig å ta for seg hver enkelt næringsgren og hver enkelt side av de sosiale, kulturelle og politiske områdene i vårt samfunn. Men det er vesentlig at vi ikke mister av syne helhetsbildet.

Næringslivets utgangspunkt

Det har foregått en omfattende omlegging i norsk næringsliv i hele etterkrigstiden med en stor avgang av arbeidskraft fra jordbruk, skogbruk og fiske, samtidig som sysselsettingen har steget sterkt i mange industribransjer og i de tjenesteytende næringer, som f.eks. handel og transport.

I 1950 var 30%, eller nesten en tredjepart, av den arbeidende befolkning sysselsatt i jordbruk, skogbruk og fiske. I 1970 var disse næringenes andel halvert til 15%. Industriens andel var steget til ca. 35% eller noe over tredjeparten, der den har stabilisert seg de siste årene, mens de tjenesteytende næringene har mer enn fordoblet sin andel fra 20% i 1950 til 41% i 1970.

Næringsgruppenes andel av den samlede produksjon viser den samme utviklingen. Primærnæringenes andel av nasjonalproduktet er sunket fra 14% i 1950 til 6% i 1970, industriens andel har holdt seg stabilt på litt over halvparten med 54%, mens de tjenesteytende næringer har økt sin andel fra 32 til 40%.

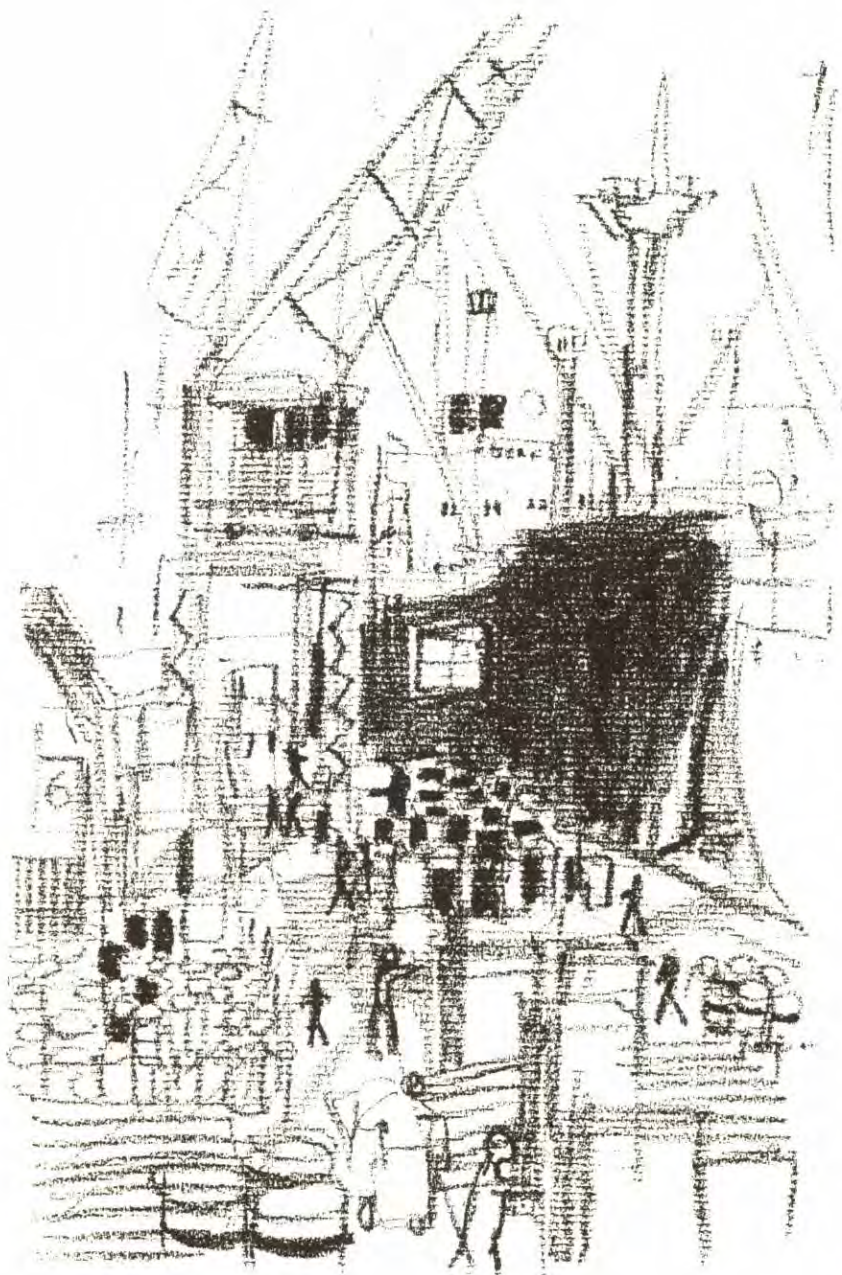
Denne strukturendringen av næringslivet har ført med seg en omfattende folkeflytting. Folketallet har gått tilbake i mange kommuner, mens det har vært stor innflytting til andre.

Dette er ikke noe særegent norsk problem. Vi finner det igjen i andre vest-europeiske land, som i likhet med oss har hatt vansker når det gjelder å skape en økonomisk vekst som er jevnere fordelt på de ulike distriktene.

Strukturendringene avspeiler seg i vår varehandel med utlandet. Tidligere var det aller meste av norsk eksport konsentrert om noen få, tradisjonelle varegrupper. Fisk, fiskevarer, treforedlingsprodukter og mineraler, malmer og metaller utgjorde i 1960 4/5 av all norsk eksport. Bare på ti år er denne andelen blitt redusert til 2/3, trass i at eksporten av disse vareslagene ble mer enn fordoblet.

Dette skyldes at eksporten av mer bearbejdede varer, av maskiner, visse halvfabrikata og ferdigvarer ble firedoblet og økte sin andel av eksporten fra 13 til 25%.

Uansett hvilken form for tilknytning vi får til EF, så vil disse strukturendringene i næringslivet komme til å fortsette. Det vil skape færre sosiale og økonomiske problemer hvis det kan skje under økonomisk vekst i samfunnet som helhet. Da vil en også bedre kunne styre utviklingen og motvirke tendenser som truer det bosetningsmønster vi ønsker i landet.

Industrien

Industrien Norges viktigste næring. I fremtiden må Norge satse mer på ferdigvarer. Adgang til store markeder en forutsetning for industriell ekspansjon. Utvidet EF byr tollfritt marked på 250 millioner mennesker. EF-medlemskap vil øke vekstmulighetene for norsk industri og skape trygge arbeidsplasser.

Norsk industri er i dag den viktigste næringen i landet med omlag 400 000 sysselsatte, eller omlag 35% av samtlige sysselsatte. Det er også den næringsgren som har de største utviklingsmuligheter.

Også innenfor industrien har det foregått en omfattende strukturendring i løpet av de siste tiårene. Mens den rikelige tilgangen på billig vannkraft gjorde at veksten i den første tiden etter krigen i stor grad foregikk i kraftkrevende industri, har 60-årene gitt en særlig sterk vekst i det vi tidligere kalte "hjemmeindustrien" – industrien som i ly av tollbeskyttelse og importrestriksjoner produserte ferdigvarer så godt som utelukkende for det norske markedet.

Det var i stor grad Norges medlemskap i EFTA som førte til denne veksten. Ved fjerningen av tollmurene mellom EFTA-landene fikk "hjemmeindustrien" skjerpet konkurranse fra utlandet på det norske markedet. Men samtidig fikk den selv adgang til et mye større marked. Resultatet var at man fikk en mer effektiv produksjon her hjemme.

Det har gitt imponerende resultater. I 1959 eksporterte "hjemmeindustrien" for 760 millioner kroner. På ti år steg eksporten til 5,1 milliarder kroner.

Det aller meste av denne eksportøkningen gikk til EFTA-landene, der produktene nøy godt av tollfrihet.

Det er andre forhold som gjør at vår produksjon må gjennomgå en fortsatt forskyvning fra den tradisjonelle eksporten av råvarer og halvfabrikata over til en større grad av mer bearbejdede varer.

Etter hvert som våre vannkraftressurser blir utbygget, må vi bruke dyrere energikilder – varmekraft med olje eller atomkraft som brennstoff. Det vil i vesentlig grad begrense mulighetene for å produsere mer av disse tradisjonelle eksportvarer. Ett svar på dette er økt bearbeiding av råvarene i retning av ferdigvarer.

Funnene av olje og naturgass på den norske kontinentalsokkelen åpner interessante perspektiver. Disse ressursene kan gi nye industrimuligheter, dels som energikilde for kraftkrevende industri, dels som råstoff for foredling av olje og gass, og dels muligheter for oppdrag til verkstedindustrien ved produksjon av utstyr til oljeleting og utvinning.

Den petro-kjemiske industrien er blant de hurtigst voksende industribransjer i Vest-Europa. I løpet av den siste tiårsperioden har den hatt en årlig vekstrate som tilsvarer en fordobling hvert femte år. Men det krever veldige investeringer å etablere slik industri; så store at man må være sikret markeder av en ganske annen størrelse enn det norske for at man kan gå igang.

Også den andre store vekstindustrien i Vest-Europa, den såkalte kunnskapsindustrien som arbeider med høyt utviklede, elektroniske produkter, krever så store investeringer i form av utdanning, forskning og produktutvikling, at det er ugjørlig å hevde seg hvis man ikke har store nok markeder.

Alt dette krever ikke bare tollfrihet, men også fjerning av andre handelshindringer.

Et utvidet EF som omfatter de seks opprinnelige medlemslandene og alle de fire søkerlandene, utgjør et marked på over 250 millioner mennesker, mens EFTA, som norsk industri hittil har hatt som sitt tollfrie marked, utgjør 100 millioner mennesker.

Norsk medlemskap i EF vil altså bety at vår industri i løpet av få år vil få en meget stor utvidelse av markedsmulighetene.

Virkningene av norsk medlemskap vil variere en del fra industrigren til industrigren.

Verkstedindustrien er Norges største industribransje med en årlig brutto produksjonsverdi på 10 milliarder kroner og en samlet sysselsetting på 91 300 personer. Den øker stadig sin andel av industriens samlede produksjon og sysselsetting og ser meget positivt på mulighetene i et utvidet EF. Bransjen har behov for nye markeder utenfor EFTA. Avviklingen av EF-landenes tollmurer vil bety mye, men stor betydning vil det også ha at andre handelshindringer vil forsvinne.

Det gjelder områder som ulike tekniske forskrifter, eksportkreditter, offentlige støtteordninger, privat og offentlig innkjøp. Det blir hardere konkurranse på det norske markedet, fordi også de norske tollmurene overfor EF-landene forsvinner. Men norsk industri har gjennom EFTA-erfaringen gjennomgått en omlegging som gjør at den står bedre rustet til å møte denne konkurransen.

Skipsbyggingsindustrien, som når man regner med underleverandører, sysselsetter 40 000 personer, arbeider allerede på et internasjonalt, tollfritt marked. Bedre betingelser for norsk skipsfart ved medlemskap vil føre til fordeler for skipsbyggingsindustrien. Man vil også gjennom EF få støtte i arbeidet for å motvirke tendenser til å knytte subsidiering av nasjonal skipsfart til landets skipsbygging, en stor fare for norsk skipsbygging.

Den elektrotekniske industri i Norge har ikke hatt en like sterk vekst som i andre land. Vel 19 000 er sysselsatt i denne bransjen. Den skjerpede konkurransen ved avviklingen av tollene overfor andre EFTA-land rammet produsenter av husholdningsutstyr. Et utvidet EF vil skape større eksportmuligheter. Samtidig må man regne med at den internasjonale konkurransen på det norske markedet vil bli ytterligere skjerpet.

Den elektroniske industri er ennå lite utbygget i Norge. Den syssel-satte i 1969 ca. 7 000 personer. Det er visse områder hvor en elektro-nisk virksomhet i Norge burde ha muligheter for konkurransedyktig produksjon. Det gjelder blant annet telekommunikasjonsutstyr, indu-striell elektronikk, skipsutstyr, utstyr for helsevesenet og for under-visning.

Tekstilindustrien sysselsetter nå omlag 14 700 personer. Industrien har hatt svakere vekst de siste årene enn norsk industri sett under ett. EFTA har ført til en sterk økning av konkurransen på det norske markedet. Som svar har tekstilindustrien konsentrert produksjonen om et begrenset antall produkter, der den har bedre konkurranseevne. EF-medlemskap vil gi muligheter for ny eksport, men vil også ventelig gi noe økt konkurranse fra tekstilindustrien i EF-land.

Norsk konfeksjonsindustri har de siste fem årene hatt en svakt fallende produksjon med reduksjon i antall bedrifter og sysselsatte. Sterkere konsentrasjon og spesialisering gjør at industrien i dag står bedre rustet til å møte konkurransen enn da EFTA ble opprettet. Avviklingen av tollene overfor EF vil skjerpe konkurransen. Men på lengre sikt håper konfeksjonsindustrien at de nye store og mer stabile markedene etter hvert kan bety så mye at den samlede produksjonen igjen kan øke.

Den delen av *nærings- og nytelsesmiddelindustrien* som bruker rå-varer fra jordbruket, vil få omstillingsproblemer etter at den også gjennom EFTA-perioden har hatt beskyttelse overfor alle land. De andre grenene av denne industrien som bruker utenlandske råvarer, vil i enkelte tilfelle få høyere råvarekostnader. Det gjelder blant annet rå tobakk og sukker. Industrien sysselsetter omlag 31 700 personer.

Treforedlingsindustrien har i løpet av 1960-årene økt produksjonen av papir og kartong vesentlig raskere enn produksjonen av tremasse og cellulose. Økningen er særlig kommet i form av avis-papir og andre billigere papirsorter, blant annet fordi de mer høyforedledede papirsorter møter en høyere tollsats – i EF 12%. Industrien sysselsetter nå omkring 23 000 personer.

Norsk medlemskap i EF vil ikke få direkte virkninger for eksport og import av tremasse og cellulose. Eksport av papir til EF vil imid-ler-tid kunne foregå tollfritt, og det vil danne basis for en større grad av videreforedling. Medlemskap i EF vil styrke treforedlingsindustriens lønnsomhet og konkurranseevne, noe som også vil være avgjørende for skogbrukets avsetningsvilkår på lengre sikt.

De kraftkrevende industriene sysselsetter i primær jern- og metall-industri vel 27 000 personer. 70% av eksporten i 1970 gikk til EF-land, Storbritannia og Danmark.

Aluminiumsindustrien vil ved medlemskap slippe tollavgifter på 95 millioner kroner pr. år (1970). Dette vil øke konkurranseevnen på et marked som er preget av sterk utbygging av industrien i EF-land og Storbritannia. Medlemskap vil også gi muligheter for å bygge ut en videreforedling av landets produksjon av aluminium. Dette er meget viktig.

Ferrolegeringsindustrien spiller en stor rolle i norsk distriktsutbygging. Med norsk medlemskap i EF og den nødvendige tilgangen på kraft skulle det være grunnlag for gode utviklingsmuligheter.

Av jern- og stålindustriens eksport gikk i 1970 vel 60% til det utvidede EF. Norsk medlemskap vil gi Norsk Jernverk et prismessig mer stabilt hjemmemarked og en sikring av viktige eksportmarkeder.

Kjemisk industri, med vel 21 000 sysselsatte, har bransjer som er blant de raskest voksende industrigrener. Mens eksporten av gjødningsstoffer relativt sett har gått endel tilbake de siste ti årene, har det vært desto sterkere utvikling i eksporten av andre kjemiske produkter. EF har høy toll på kjemiske produkter. Konkurransedyktig norsk produksjon vil være avhengig av sikker adgang til store markeder.

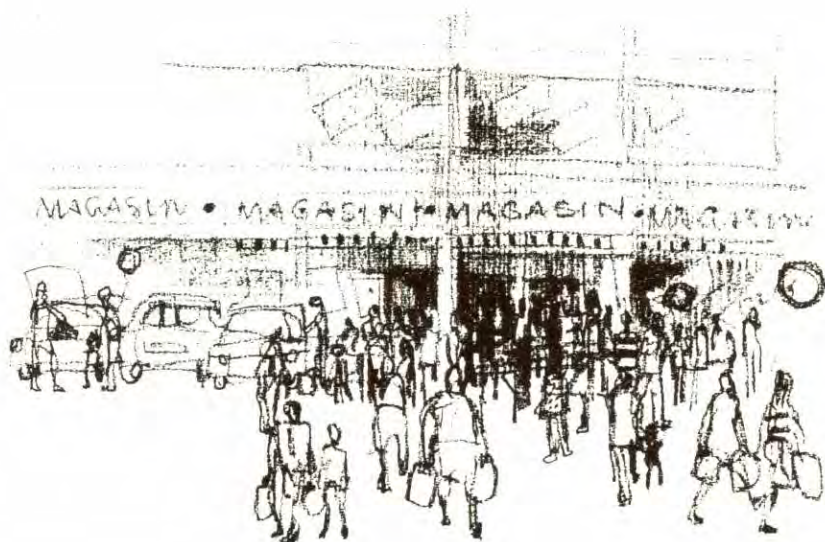

For industrien som helhet vil medlemskap i EF øke vekstmulighetene i betydelig grad. Regjeringen legger vekt på at disse nyttes fullt ut med sikte på å skape lønnsomme og trygge arbeidsplasser. En ekspanderende industri er en forutsetning for at det skal være mulig å løse de store samfunnsoppgavene som Norge står overfor, blant annet en mer aktiv distriktsutbygging.

Medlemskap vil gi et sikrere grunnlag for å oppnå en bedre utnyttelse av hjemlige ressurser. En rask utvikling av de kunnskapsbaserte industrigrenene vil være en forutsetning for at vi kan få den utvikling i industrien som vi ønsker i fremtiden. Et utvidet EF vil komme til å spille en voksende rolle i utviklingen av slik virksomhet. Som medlem vil Norge lettere kunne finne fram til industriell virksomhet som ligger til rette for våre forutsetninger.

Norsk næringsliv vil i alle fall måtte fortsette sin omlegging og effektivisering. De omstillingsproblemene dette skaper vil bli lettere å løse jo sterkere den økonomiske veksten er. Norsk medlemskap vil sikre en sterkere økonomisk vekst enn andre tilknytningsformer kan gi.

Handel

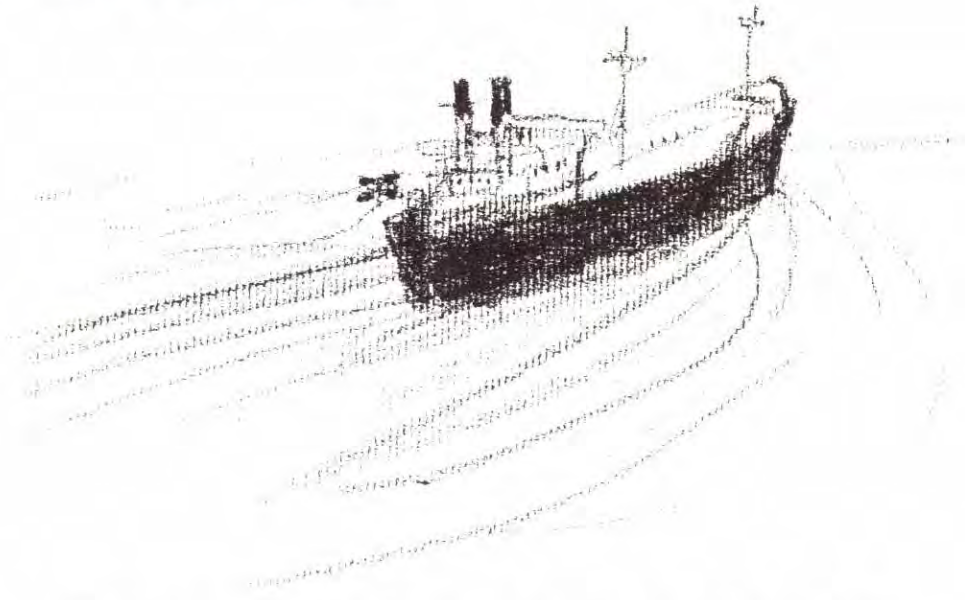
Varehandel er Norges nest største næring, både i sysselsetting og målt i andel av brutto nasjonalprodukt. I 1969 utgjorde sysselsettingen 205 000 årsverk, men antallet sysselsatte var atskillig større, ettersom næringen bruker et stort antall deltidsansatte. Handelsnæringen vil også nyte godt av den sterkere ekspansjon Norge kan vente ved medlemskap.

Det kan ventes å bli en større integrasjon over landegrensene med handelsbedrifter i EF-land. Denne utvikling er allerede igang og vil ventelig fortsette uansett EF-tilknytning. Man venter ikke at medlemskapet vil føre til noen særlig etablering i Norge av utenlandske kjedebedrifter. Det norske markedet er for lite og for spredt til å være av særlig stor interesse.

Regjeringen tar sikte på å sikre seg kontroll med utviklingen ved å fremme forslag om at konsesjonslovgivningen blir utbygget til også å omfatte handelsbedrifter av større betydning. Det planlagte markedsråd og forbrukerombudsmannen vil også gi muligheter for å påvirke utviklingen innen varehandelen.

Skipsfart

Skipsfarten viktig norsk eksportnæring. Medlemskap gir norsk medinnflytelse på utformingen av EF's fremtidige skipsfartspolitik.

Skipsfarten er Norges tredje største næring. Den dekker alene en tredjepart av Norges samlede inntekt av fremmed valuta. Med de ringvirkninger den har, regner man med at ca. 100 000 norske arbeidsplasser er direkte eller indirekte forankret i skipsfarten.

Med over 90% av handelsflåten i transport mellom fremmede land er det for Norge maktpåliggende å opprettholde og forsvare befrakternes rett til fritt valg av tonnasje, uansett skipets nasjonalitet. Dette kan best skje i samarbeid med andre skipsfartsnasjoner. Med de fire søkerlandene innenfor EF, vil gruppen ha nærmere en tredjepart av verdens samlede tonnasje.

De Europeiske Fellesskap har ennå ikke utformet noen felles skipsfartspolitik, men Regjeringen anser det for sannsynlig at skipsfarten etter hvert vil bli trukket inn i samarbeidet. Da vil det være av avgjørende betydning for Norge at vi gjennom medlemskap kan være med på å utforme den fremtidige politikken. En handelsavtale med EF gir ikke denne mulighet.

Landbruk

De norske bønders levestandard vil bli opprettholdt. Et omfattende støttesystem vil bli gjennomført. Nåværende melkeordning vil kunne bli opprettholdt, kornordningen vil bli endret. EF-medlemskap vil gi skogindustrien fordeler.

Norsk jordbrukspolitikk tar sikte på å utvikle levedyktige bruk og å skape et inntektsgrunnlag for jordbruksbefolkningen på linje med andre grupper. I den jordbruksprotokollen som det ble oppnådd enighet om under forhandlingene med Fellesskapene, er det fastlagt som et forpliktende mål for EF å opprettholde de norske bønders levestandard i forhold til andre næringer.

Ved norsk medlemskap vil importreguleringen for jordbruksprodukter falle bort. Ut over dette kan det nåværende støttesystemet opprettholdes til utgangen av 1975. For de viktigste hagebruksproduktene vil importreguleringen bli erstattet med en minsteprisordning fram til utgangen av 1977.

Innen utgangen av disse tidsfristene vil det bli utformet et nytt støttesystem som skal virkeliggjøre det målet man har satt seg for jordbruket. Regjeringen har oppnevnt et utvalg som skal vurdere dette og andre spørsmål i forbindelse med støttetiltak for jordbruket.

De nye støtteformene for hagebruksprodukter vil bli utformet i løpet av den første fem-årsperioden. Ved siden av generelle tiltak vil Regjeringen legge vekt på å finne fram til spesielle ordninger for fruktbygdene på Vestlandet og andre hagebruksområder med få alternative sysselsettingsmuligheter.

For å sikre konsummelkforsyningen over alt i Norge er det adgang til å bruke spesielle tiltak, som kan omfatte subsidier.

Med unntak av støtteordningen for korn vil de nåværende støtte-tiltak kunne tas med i det støttesystem som skal brukes i fremtiden, herunder kunstgjødsel-subsidiene, kraftförrabatten, silotrygden, drifts-tilskudd, samt frakttilskudd for produkter og driftsmidler.

Jordbrukets organisasjoner vil bli tatt med på råd under utformingen og gjennomføringen av de forskjellige tiltak. De etablerte formene for forhandlinger mellom organisasjonene og myndighetene vil bli opprettholdt.

Skogbruket bidrar med omlag 1/3 av de samlede inntekter i landbruket. Omkring 2/3 av det produktive skogarealet tilhører jordbrukerne og drives sammen med jordbruk. Medlemskap i EF vil gi fordeler for skogindustrien og derigjennom for norsk landbruk.

Fiske

EF vil sikre norsk fiskeeksport og muliggjøre økt videreforedling av norsk fisk. I EF vil fiskerne få bedre priser, og sikkerhet for avsetning. Nåværende råfiskordning vil opprettholdes. Fiskerigrense- spørsmålet tilfredsstillende løst. Norske fiskeres interesser sikret også etter 1982.

Norge er Vest-Europas største fiskerinasjon. Norsk fisk går vesentlig til eksport. Som medlem av et utvidet EF vil Norge få et stort og stabilt marked for fiskeomsetningen. Dette vil muliggjøre en større videreforedling av fiskeproduktene i Norge. Den felles markedsordningen for fisk vil bety en avsetningsgaranti og et garantert minsteprisnivå for fisk. Norsk medlemskap i EF vil føre til en gunstig virkning for gjennomsnittsprisene for norsk fiskeeksport.

EF's markedsordning for fisk tar sikte på å stabilisere prisene i førstehåndsomsetningen og gir samtidig sikkerhet for avsetning av det oppfiskede kvantum. Den obligatoriske omsetningen gjennom salgslagene og råfiskordningen kan opprettholdes.

Regjeringen mener at det resultat som ble oppnådd for fisket innenfor 12-milsgrensen, er tilfredsstillende. I et utvidet Fellesskap vil det ikke bli truffet vedtak om fiskeripolitikken som strider mot norske interesser. Det følger av det alminnelige prinsippet om at *et lands meget viktige interesser vil bli tillagt avgjørende vekt.*

Samfunnsstyring og demokrati

EF muliggjør demokratisering av internasjonalt samarbeid. Norge får medinnflytelse som øker den reelle suverenitet.

Regjeringens mål for arbeidet i et utvidet EF blir de samme som dem den arbeider for i Norge: en effektiv utnyttelse av våre ressurser, en utjevning av inntektsforskjeller, en jevnere fordeling av veksten på de forskjellige delene av landet, utbygging av sosiale og kulturelle reformer, sikring av et tilfredsstillende miljø og en velferdsutvikling som omfatter alle grupper.

Disse vidtrekkende målene kan ikke nås uten effektiv samfunnsstyring og demokrati på alle de planer der beslutningene treffes; på det helt lokale plan, på det nasjonale, europeiske og globale plan. *Utviklingen av det europeiske samarbeidet er et viktig ledd i dette samlede system av samfunnsstyring.*

Regjeringen ser i et utvidet Fellesskap en reell mulighet for å bringe demokratiske beslutningsformer sterkere inn i det internasjonale samarbeidet. Medlemskap i EF vil være en mulighet for å utvikle et omfattende faglig og politisk samarbeid. Den økte internasjonaliseringen av økonomien og den stadig større avhengighet av forhold utenfor landets grenser, har forlengst ført til at den reelle nasjonale suverenitet er blitt begrenset på flere områder.

Gjennom medlemskap i EF vil Norge på visse felter overføre nasjonal suverenitet til samarbeidsorganer der Norge som deltaker

er medbestemmende. Ved den innflytelse Norge får i EF's beslutningsprosess vil landet i virkeligheten oppnå en større reell handleevne enn om landet sto utenfor. Bare gjennom et omfattende og forpliktende internasjonalt samarbeid kan man oppnå herredømme over viktige områder, der problemene ikke kan løses på det nasjonale plan.

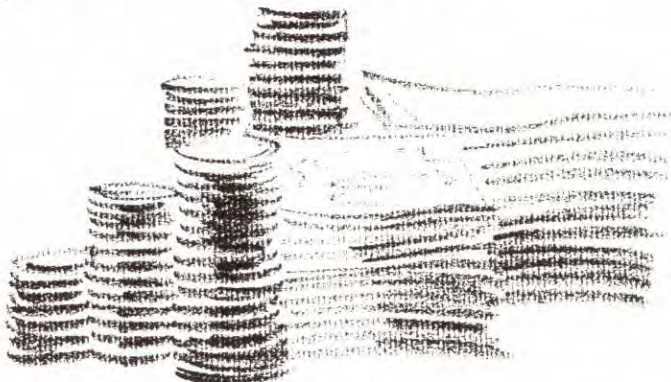
For Norge er det særlig viktig at de små landene innenfor EF kan gjøre sine synsmåter gjeldende og få dem respektert. Det finnes ikke noe eksempel på at et lite medlemsland i EF hittil ikke har greid å ivareta sine vitale interesser. Det er nettopp de små land i EF som presser på for å få styrket Fellesskapenes overnasjonale karakter.

Det er ingen konflikt mellom Fellesskapenes bestemmelser og Regjeringens fortsatte arbeid for å skape et reelt demokrati i alle deler av samfunnslivet. EF's beslutninger kan få betydning for det alminnelige økonomiske grunnlaget for virksomheten innenfor lokale enheter. Men de får ingen direkte innflytelse på behandlingen av lokale spørsmål. Regjeringen vil fortsette sine bestrebelser i retning av økt demokrati og desentralisering av avgjørelsene. Dette er på linje med utviklingen i andre EF-land.

Regjeringen vil gå inn for å styrke Europaparlamentets myndighet og for at forbindelsen til Ministerrådet bygges ut.

Økonomisk og monetært samarbeid

Økt økonomisk og monetært samarbeid for å sikre økonomisk stabilitet. Distriktpolitikken, viktig ledd. Økonomisk/monetært samarbeid er planlegging over landegrensene.

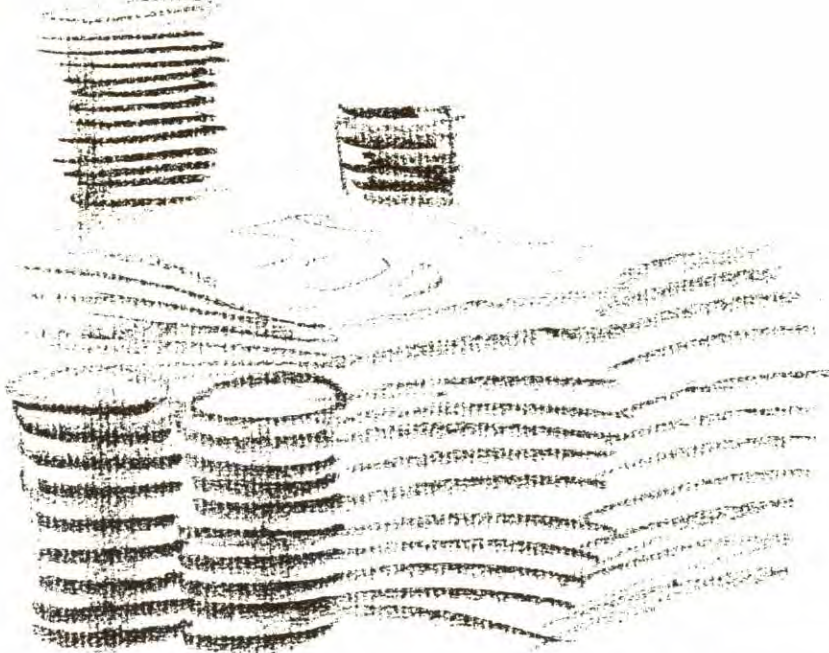

Valutakrisene i de senere år har styrket oppfatningen om at det mellomfolkelige økonomiske samarbeid må styrkes og bygges ut for å sikre en tilfredsstillende økonomisk og sosial utvikling, ikke bare i Europa, men også i resten av verden.

I februar 1971 ble EF-landene enige om et prinsippvedtak som gir uttrykk for politisk vilje til å skape en økonomisk og monetær union i løpet av de kommende 10 år. Konkrete vedtak er hittil bare truffet for planens første etappe, som går fram til og med 1973. Stort sett omfatter dette bare en videre utbygging av det samarbeid som allerede eksisterer når det gjelder valutapolitikken, penge- og kredittpolitikken og den generelle økonomiske politikken. Det siste omfatter også rådslagning om budsjettmessige forhold som kan ha virkning på stabiliteten i økonomien.

Fellesskapene tar sikte på en harmonisering av grunnlaget for beregning og oppkreving av skatter som kan påvirke konkurransevilkårene. En harmonisering ut over det som er nødvendig for å fremme varebyttet og for å unngå skattemotiverte kapitalplasseringer og etableringer, ligger utenfor målene i planen for den økonomiske og monetære union.

Utviklingen av dette samarbeidet ut over 1973 vil være avhengig av konkrete vedtak som Ministerrådet fatter etter at utvidelsen av Fellesskapene har funnet sted. Blir Norge medlem, vil vi delta i

utformingen av vedtakene og organiseringen av samarbeidsformene. Slike vedtak vil kreve enstemmighet.

Planen forutsetter en friere bevegelighet av kapital over landegrensene. For å motvirke konsentrasjon og regional ulikevekt inngår distriktpolitikken som et viktig ledd i planen. EF's distriktpolitiske tiltak vil komme i tillegg til medlemslandenes egne tiltak på dette området og støtte opp under dem.

Regjeringen tar sikte på å øke statsbankenes relative betydning i kredittforsyningen og styrke samfunnets innflytelse over bankenes virksomhet. Regjeringen vil gjennom statsbankene sikre en relativt lav rente ved utlån til samfunnsmessig prioriterte formål, som for eksempel boligbygging. Det er ingen regler innen EF som hindrer å bruke rentesubsidier i sosial boligbygging.

Regjeringen ser store fordeler for Norge ved en aktiv deltakelse i dette samarbeidet. *EF's samarbeid om de økonomiske og pengepolitiske spørsmål gir grunnlag for økonomisk planlegging på tvers av landegrensene.* I langt større grad enn tilfelle er i andre internasjonale organisasjoner, blir viktige samfunnsoppgaver sett i sammenheng med hverandre, slik at en kan finne fram til helhetsløsninger. Det er bare gjennom medlemskap at Norge kan være med og prege utformingen av politikken på dette område, som under enhver omstendighet vil få en avgjørende innflytelse på utviklingen i vårt land.

Andre økonomiske hovedspørsmål

Den økonomiske vekst man får ved medlemskap vil gi bedre sysselsettingsmuligheter og lette Regjeringens arbeid med å nå sine distriktspolitiske mål. Det vil bli lagt vekt på at de økonomiske muligheter som medlemskap i EF vil gi, blir utnyttet også til å gi grupper som i dag har begrensede muligheter for sysselsetting, større adgang til arbeidslivet. Ikke minst gjelder dette sysselsettingen i næringssvake distrikter.

Antallet fremmedarbeidere i Norge er begrenset, og det er Regjeringens politikk ikke å oppmuntre til innvandring av arbeidere fra andre land. Det er ikke noe som tyder på at norsk medlemskap i EF skulle øke interessen for å ta arbeid i Norge. Kontrollen med innvandring fra land *utenfor* EF vil fortsatt være et nasjonalt anliggende.

De virkemidler som i dag brukes i distriktsutbyggingen er helt i samsvar med EF's bestemmelser. Noen EF-land bruker sterkere virkemidler enn Norge, blant annet etableringskontroll.

Som medlem av Fellesskapene vil Norge kunne få støtte fra Investeringsbanken, Landbruksfondet og andre EF-organer i tillegg til de nasjonale virkemidlene som allerede er i bruk i distriktsutbyggingen. Ministerrådet drøfter dessuten nå opprettelsen av et særlig distriktsutbyggingsfond.

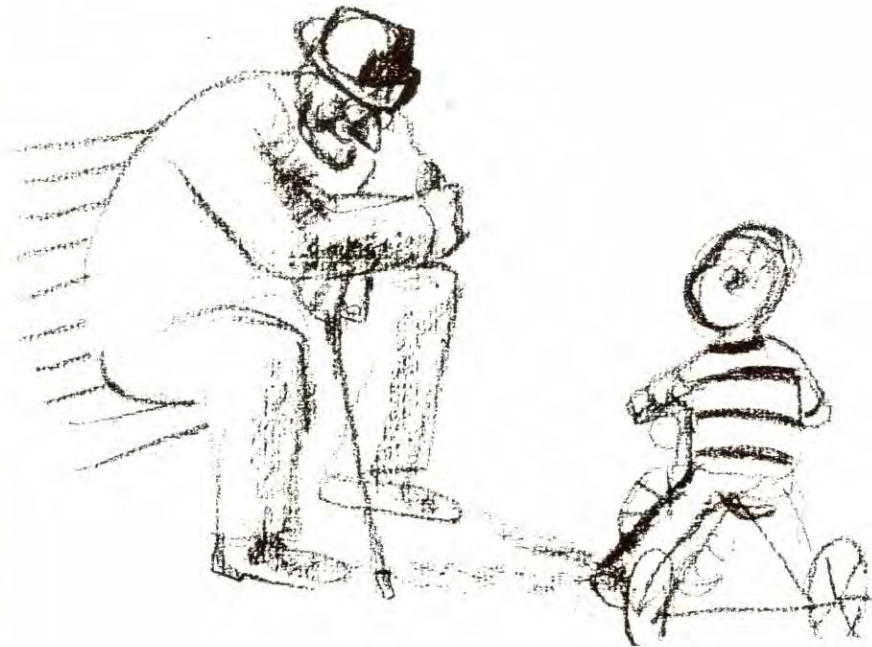
Regjeringen vil fortsatt gjennom påvirkning av kredittpolitikken og kapitalmarkedet kunne sikre tilgang av ny realkapital og påvirke investeringenes fordeling på næringer og distrikter. Etter hvert som medlemskap i EF gjør Norge delaktig i en felles pengepolitikk, vil man i økende grad måtte ta i bruk direkte virkemidler.

Et land med en så utadvent økonomi som Norge vil alltid påvirkes av prisutviklingen i andre land. Norge er derfor sterkt interessert i en felles politikk med sikte på å holde prisstigningen innenfor en rimelig ramme.

På kort sikt vil en tilpasning til EF's prisnivå med bortfall av forbrukersubsidiene føre til en stigning i de norske konsumprisene på 0,5% pr. år i en 5-årsperiode; en meget beskjeden prisvirkning sammenliknet med den alminnelige prisstigningen i Norge og de fleste andre land.

Velferd og miljø

Trygdesystemet vil bli utbygget etter vedtatte retningslinjer. Viktigste sider ved norsk sosialpolitikk uberørt av medlemskap. Viktige miljøproblemer kan bare løses ved internasjonalt samarbeid. EF-medlemskap gir grunnlag for effektiv samordning av miljøverntiltak.

Det er ikke noe i Fellesskapenes bestemmelser som vil hindre Regjeringen i fortsatt å bygge ut vårt trygdesystem etter de retningslinjene som tidligere er trukket opp.

Regjeringen er ikke enig i det som er blitt hevdet om at de problemer som skriver seg fra industrialiseringen, urbaniseringen og den økte mobiliteten, skulle øke ved norsk medlemskap i EF. Disse problemene vil vi møte uansett hvilken markedsløsning det blir.

Norsk sosialpolitikk vil i det vesentlige være uberørt av medlemskap i EF. Vinmonopolet kan fortsette sin virksomhet, det samme kan Norsk Medisinaldepot. Det er intet i reglene og retningslinjene i EF som rammer region- og langtidsplanleggingen eller generalplanleggingen i kommunene. Kjøp av hyttetomter og liknende til fritidsformål kommer ikke inn under Roma-traktaten og vil fortsatt være gjenstand for konsesjonsbestemmelsene som til enhver tid gjelder. Det er ikke noe i EF's system som er til hinder for de boligpolitiske virkemidlene som brukes eller som det er planer om å iverksette i Norge.

Mange miljøproblemer som er blitt forsterket gjennom den raske industrialiseringen, kan bare løses gjennom et forpliktende, internasjonalt samarbeid. For å unngå forvridninger i konkurransevilkårene må de mer kostbare vernetiltak helst skje i takt med konkurrentlandene. I denne sammenheng har *EF en større politisk tyngde enn andre internasjonale organisasjoner.*

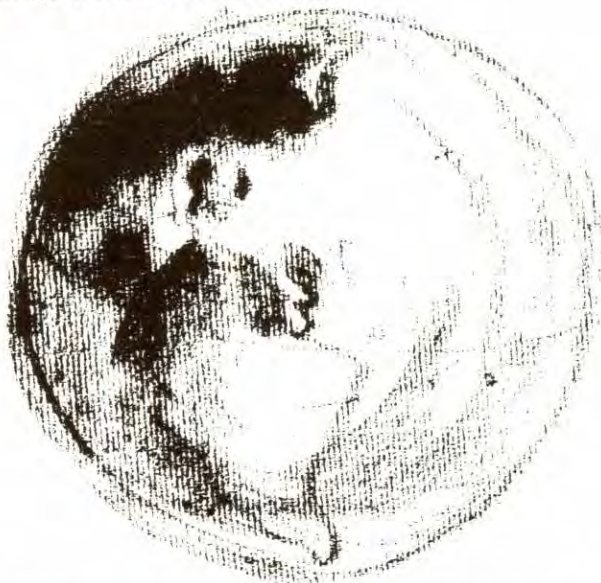
Kommisjonen har fremlagt en samlet miljøplan for Fellesskapene. Etter Regjeringens oppfatning vil Norge som medlem i EF komme med i et samarbeid som gir mulighet for en effektiv utbygging og samordning av miljøverntiltakene mellom landene.

Forbrukerpolitikken har ennå ikke tiltrukket seg særlig stor oppmerksomhet innen EF. Regjeringen vil gå inn for at innen Fellesskapene får bestemmelser som så langt som mulig sikrer at det blir ført kvalitetskontroll med varene, at produksjonen svarer til de faktiske behov, at varene og deres emballasje ikke er miljøskadelige, og at reklame og andre midler til å påvirke forbrukerne har en form som kan godtas.

Norsk medlemskap i EF gir Norge full frihet til å fortsette og utvikle den kultur- og utdanningspolitikk vi selv ønsker.

Forholdet til andre land

Den aktive og selvstendige norske utenrikspolitikk vil fortsette.

De utenrikspolitiske rådslagninger mellom EF-landene er en naturlig videreføring av den samarbeidspolitikk som har vært ført mellom vestlige land siden den siste verdenskrig. Man har innsett at Vest-Europa må ta en større del av ansvaret for den internasjonale utviklingen, både i Europa og i forholdet til verden forøvrig.

Gjennom de bidrag som nå ytes i Vest-Europa for å skape avspenning i forholdet mellom øst og vest, og ved å bidra til en økonomisk og sosial utvikling i utviklingslandene er Vest-Europa en viktig fredsfaktor.

Regjeringen legger vekt på at norsk medlemskap i EF ikke skal føre til noe avvik fra den linjen Norge har fulgt i handelspolitikken overfor andre land.

Alle de nordiske land søker om en eller annen form for tilknytning til EF. Et utvidet nordisk samarbeid er ikke noe alternativ til dette. Det er samarbeidsformer som supplerer hverandre, og som begge må bygges ut. Regjeringen vil bidra til at en i tiden som kommer vil ta opp konkrete nordiske samarbeidsprosjekter både på det økonomiske og andre områder, og sørge for effektive virkemidler for at prosjektene kan bli ført ut i livet.

Alternativet handelsavtale

Handelsavtale innebærer en rekke ulemper for Norge. Intet tilfredsstillende alternativ. Viktige norske eksportvarer unntas fra frihandel eller utsettes for utsatt tollavvikling. Handelsavtale gir ikke rett til å delta i de bestemmende organer.

Tilbudet fra EF til de EFTA-landene som ikke søker om medlemskap – blant dem Sverige og Finland – har gitt oss visse muligheter for å vurdere hvordan en handelsavtale ville virke som et alternativ til medlemskap i EF.

Det er flere usikkerhetsmomenter i denne vurderingen. Det er ikke sikkert at Fellesskapene ville opprettholde sitt tilbud, hvis for eksempel Danmark og Norge ikke skulle bli medlemmer. (Forhandlingene med de landene det gjelder, er heller ikke fullført, så vi vet ennå ikke hvordan den endelige avtale kommer til å se ut.)

Forslaget går ut på en avvikling av tollsatsene for industrivarer i løpet av en overgangsperiode på 4 1/2 år. Landbruksvarer og fisk er i prinsippet unntatt, men EF ønsker importlettelser for visse landbruksvarer i de landene det forhandles med.

Det er også tatt med forskjellige beskyttelsesordninger som begrenser eller utsetter gjennomføringen av frihandel. Fjerningen av tollene er forutsatt å ta lengre tid når det blant annet gjelder papir og papp, aluminium, magnesium, de viktigste ferrolegeringene og en del andre varer. Når det gjelder disse varene vil EF også ha en viss øvre grense for importen i overgangsperioden. Hvis denne overskrides, skal det betales full toll. Dessuten kan Fellesskapene gripe inn hvis importen av disse varene skaper vanskeligheter i deres land, selv om importen ikke har nådd denne grensen.

Svært mange av de varene som ikke får nyte godt av full frihandel, er blant Norges viktigste eksportprodukter. Sammen med fisk og

fiskeprodukter utgjorde de i 1970 hele 42% av den norske eksporten til et utvidet EF.

Også ut over overgangsperioden vil EF ha adgang til å fravike bestemmelsene om tollfrihet for alle industrivarer hvis importen skaper vanskeligheter innen EF. Dette skaper en usikkerhet som kan gjøre det vanskelig å planlegge på lang sikt. Usikkerheten kan føre til norsk etablering av produksjon innenfor det utvidede EF, i stedet for utbygging i Norge.

Usikkerheten vil kunne føre til at det ikke kan komme på tale å etablere petro-kjemisk industri i Norge, og at mulighetene for å bygge ut den kunnskapskrevende industrien blir sterkt hemmet. Man blir utelukket fra forsknings- og utviklingsarbeidet i EF. Viktige industrigrener som ved medlemskap ville ha de største fordelene, vil få store ulemper.

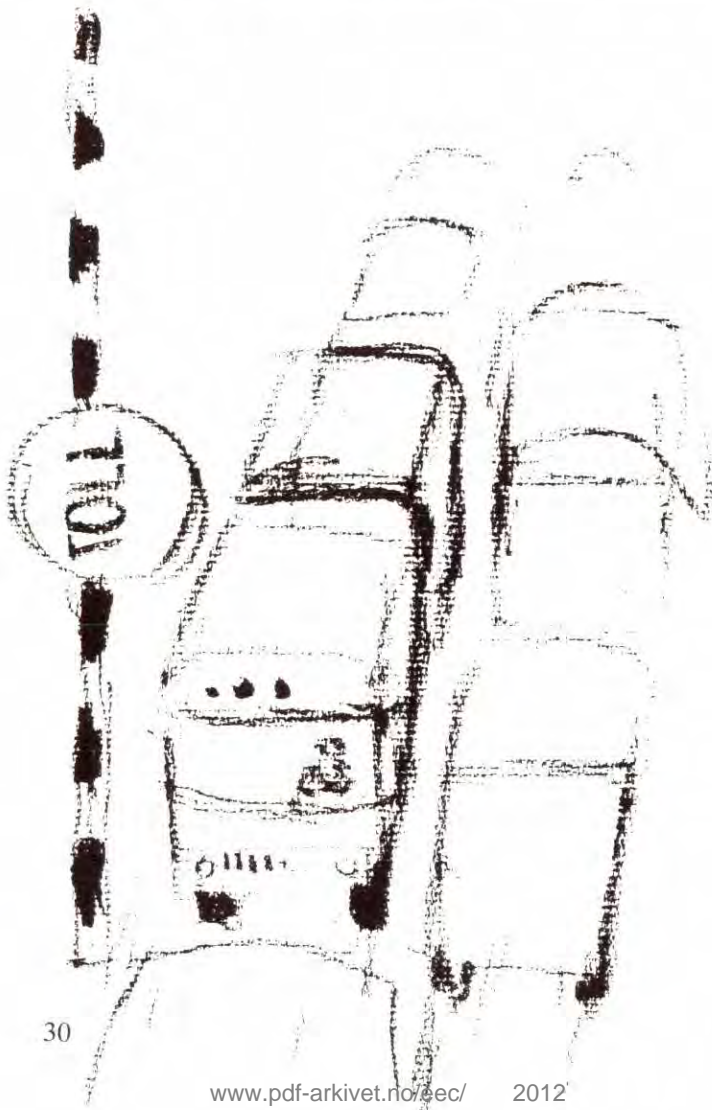
En handelsavtale gir heller ikke noen rett til å delta i beslutningsprosessen innen EF, selv om vedtakene vil få stor betydning for vedkommende land. Det kan gjelde skipsfarten, eller det kan gjelde så viktige spørsmål som fastsettelsen av reglene for offentlige innkjøp og andre bestemmelser som i mange tilfelle kan virke mer hindrende på handelen enn tollene.

Etter hvert som Fellesskapene utvider sin virksomhet til flere felter, vil ulempene ved ikke å være med i beslutningsprosessen øke.

Etter Regjeringens oppfatning vil *en tilknytning til Fellesskapene i form av en handelsavtale innebære så mange ulemper, at det ikke utgjør noe tilfredsstillende alternativ til medlemskap.*

Konklusjon

På grunnlag av en samlet vurdering av forhandlingsresultatet og andre faktorer som må legges til grunn, er Regjeringen kommet til at medlemskap i De Europeiske Fellesskap totalt sett vil gi Norge store fordeler fremfor en handelsavtale. Dette gjelder både på kort og på lengre sikt, og fordelene vil ikke være bare økonomiske, men også av sosial og politisk art. Regjeringen anbefaler derfor at Norge slutter seg til De Europeiske Fellesskap.

De Europeiske Fellesskap

bygger på

Traktaten om det europeiske kull- og stålfellesskap – EKSF

Traktaten om det europeiske økonomiske fellesskap (Fellesmarkedet) – EØF

Traktaten om det europeiske atomenergifellesskap – EURATOM

Medlemmer i EF:

Belgia – Tyskland – Frankrike – Italia – Luxembourg – Nederland.

EF's ORGANER:

Ministerrådet.

Bestemmende organ.

6 medlemmer, en regjeringsrepresentant fra hvert av medlemslandene.

Kommisjonen.

Initiativtakende, administrerende og utøvende organ.

Oppnevnes av regjeringene etter felles overenskomst.

9 medlemmer, 2 fra Tyskland, Frankrike og Italia,

1 fra Belgia, Luxembourg og Nederland.

Domstolen.

Kontrollerende organ.

Oppnevnes av regjeringene etter felles overenskomst.

7 medlemmer.

Europaparlamentet.

Parlamentarisk organ.

Oppnevnes av de enkelte lands parlamenter.

Tyskland, Frankrike og Italia har hver 36 representanter,

Belgia og Nederland hver 14 representanter,

Luxembourg 6 representanter.

St.melding nr. 50 (71–72): Om Norges tilslutning til De Europeiske Fellesskap - 266 s. kr. 5.-

Vedlegg.

Traktat og Beslutning vedrørende Norges, Danmarks, Irlands og Storbritannias tiltrædelse til De Europeiske Fellesskap. 175 s. kr. 4.-

Traktat om:

Opprettelse av Det Europeiske Økonomiske Fellesskap (Romatraktaten). 126 s. kr. 4.-

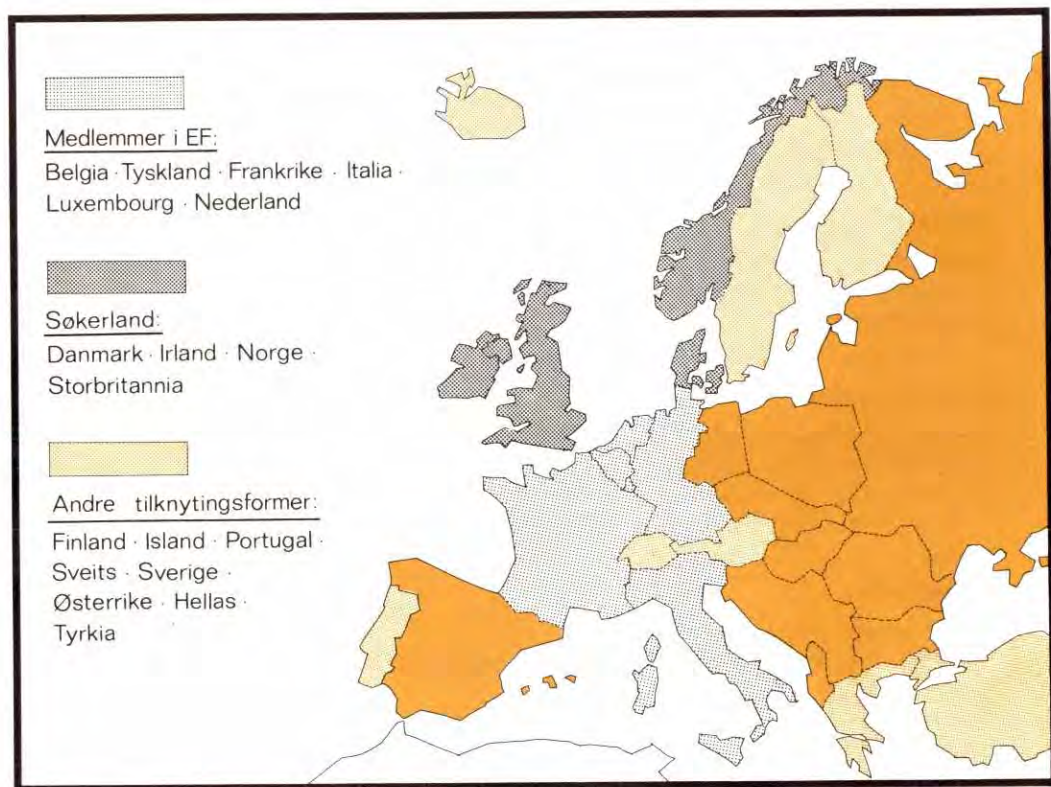
Opprettelse av Det Europeiske Atomenergifellesskap (EURATOM). 77 s. kr. 3.-

Opprettelse av Det Europeiske Kull- og Stålfellesskap. 74 s. kr. 3.-

Opprettelse av ett felles Råd og en felles Kommissjon for De Europeiske Fellesskap. 26 s. kr. 2.-

Endring av visse budsjettbestemmelser i traktatene om De Europeiske Fellesskap. 21 s. kr. 1.-

Trykksakene kan kjøpes samlet eller enkeltvis hos bokhandlerne, eller bestilles fra Universitetsforlaget, Stensberggt. 25 - Oslo 1.

Utgitt mai 1972 av Utenriksdepartementet

Konsulenter: Statens informasjonstjeneste, Statens trykningskontor

Lay-out: Ingolf Holme. Tegninger: Oscar Reynert Olsen

Trykk: A/S Reistad Offset